

Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есеп
«С. Сейфуллина атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті» КеАҚ
диссертациялық кеңес 8D081 «Агрономия» және 8D083 «Орман шаруашылығы»
кадрларын даярлау бағыты бойынша

1. Өткізілген отырыстардың саны туралы мәліметтер.

2023 жылы диссертациялық Кеңестің 6 отырысы өткізілді, оның ішінде 3 (үш) докторлық диссертация қорғау.

Бірінші отырыс (16.05.2023 ж. № 1 хаттама) 2017-2020 жылдары докторантурада оқыған Абышева Г.Т. диссертациялық кеңестің уақытша мүшелерін бекіту, диссертацияны қабылдау және қорғау күнін тағайындау жөніндегі ұйымдастырушылық жұмыстары; екінші отырысы (19.05.2023 ж., №2 хаттама) кеңестің құрамын бекіту, уақытша диссертациялық кеңес мүшелерін бекіту, диссертацияны қабылдау және докторантурада 2016-2019 жылдары білім алған А.И.Құрбанбаевқа қорғау мерзімін тағайындау туралы; Г. Т. Абышеваның диссертациясын қорғау жөніндегі үшінші отырысы (23.06.2023 ж. № 3 хаттама) кеңестің уақытша мүшелерін қоса алғанда, толық құрамда өткізілді; А. и. Құрбанбаевтың диссертациясын қорғау бойынша төртінші отырыс (23.06.2023 ж. № 4 хаттама) кеңестің уақытша мүшелерін қоса алғанда, толық құрамда өткізілді, келесі бесінші отырыс (29.08.2023 ж. №5 хаттама), ұйымдастырушылық, диссертациялық кеңестің уақытша мүшелерін бекіту, диссертацияны қабылдау және 2018-2021 жылдары докторантурада оқыған Б. Ж. Жанзақовты қорғау күнін тағайындау бойынша өткізілді; алтыншы отырыс Б. Ж. Жанзақовтың диссертациясын қорғау бойынша өткізілді, диссертациялық Кеңес кеңестің уақытша мүшелерін қоса алғанда, толық құрамда отырды (06.10.2023 ж. № 6 хаттама).

2. Отырыстардың жартысынан азына қатысқан диссертациялық кеңес мүшелерінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса).

Отырыстардың жартысынан азына қатысқан диссертациялық кеңес мүшелері анықталмады.

3. Оқытуды ұйымдастыруды көрсететін докторанттар тізімі.

1. Докторант Абышева Гаухартас Танибергенқызы, “С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті” КеАҚ. Ғылыми кеңесшілер: Қажымұрат Майрамбекұлы Мұсынов, ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор; Нұриттин Тахсин, PhD, профессор (Болгария).

2. Докторант Құрбанбаев Алмас Измуратович, “С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті” КеАҚ. Ғылыми кеңесшілер: Бәйтеленова Әлия Аскеровна, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессордың м.а.; Зотиков Владимир Иванович, ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор (Ресей).

3. Докторант Жанзақов Бақтияр Жетпіспайұлы, “С. Сейфуллин Қазақ агротехникалық университеті” КеАҚ. Ғылыми кеңесшілер: Черненко Валентина Григорьевна, ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор; Персикова Тамара Филипповна, ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор (Беларусь).

2023 жылы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының бұйрықтарына сәйкес жоғарыда ұсынылған докторанттарға философия докторы (PhD) дәрежесі берілді.

1) Абышева Гаухартас Танибергеновна - "дәреже беру туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім

саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының 2023 жылғы 11 қыркүйектегі № 466 Бұйрығы.

2) Құрбанбаев Алмас Измуратович - "дәреже беру туралы"Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының 2023 жылғы 20 қазандағы № 736 бұйрығы.

3) Жанзақов Бақтияр Жетпіспайұлы - "дәреже беру туралы"Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының 2023 жылғы 04 желтоқсандағы № 1000 бұйрығы.

4. Есепті жыл ішінде Кеңес қараған диссертацияларды қысқаша талдау, келесі бөлімдерді бөліп көрсету:

1) қаралған жұмыстардың тақырыбын талдау;

- Абышева Гаухартас Танибергенқызының "Оңтүстік Қазақстан жағдайында егістік арыштың (*Camelina sativa*) ауруларымен және зияндерімен агротехникалық және биология күресі шараларын негіздеу" диссертациясының тақырыбы өзекті, өйткені майлы дақылдар арасында ең көп зерттелгендердің бірі, кеңінен зерттелген елімізде пайдаланылатын дақылдар дала қопсытқышы болып табылады және ол Солтүстік Қазақстан аумағында зерттелмеген, қопсытқышты өсірудің техникалық шаралары, аурулардың түрлік құрамы зиянкестер, олардың өрістерге таралуы, зімбірдің фенологиялық кезеңдеріндегі аурулар мен зиянкестердің зақымдануы және олармен күресу шаралары, алдын алу.

- Құрбанбаев Алмас Измуратовичтің "Қазақстанның құрғақ далалы аймағын жағдайында жоғары сапалы мал азығын алу үшін Бірлік мал азықтық дақылдардың өсу технологиясының элементтерін жетілдеу" диссертациясының тақырыбы өзекті, өйткені соңғы кездері әлемде тұрақты даму Өсімдік шаруашылығы және Мал шаруашылығы, бәсекеге қабілетті ауыл шаруашылығы өнімін өндіру қажеттілігі ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігінің жоғары деңгейін қамтамасыз ететін технологияларды қолдануды талап етеді. Жаһандық климаттың өзгеруінің күшеюіне және жоғары өнім алу қажеттілігіне байланысты дақылдарды өсіру технологияларының жаңа элементтерін жетілдіру мәселесі туындайды. Осыған байланысты климаттың өзгеруі жағдайында Ақмола облысының топырақ-климаттық аймақтарында тұрақты жоғары өнім алу үшін дақылдарды өсіру технологияларының элементтерін жетілдіру арқылы жемшөп дақылдарының өнімділік деңгейін арттыру мүмкіндіктерін зерделеу қажеттілігі туындайды.

- Жанзақов Бақтияр Жетпіспайұлының "Солтүстік Қазақстанның құрғақ дала аймағында жасымқтың әлеуетті өнімділігін іске асыруды қамтамасыз ететін топырақ құнарлылығын басқару тәсілдерін әзірлеу" диссертациясының тақырыбы өзекті, өйткені жасымық халықаралық нарықта сұранысқа ие бәсекеге қабілетті дақыл болып табылады, алайда Солтүстік Қазақстан үшін бұл оны өсіру технологиясын әзірлеу үшін көпжақты зерттеулерді талап ететін аз танымал мәдениет. Оның топыраққа қойылатын талаптары, жеткіліксіз және тұрақсыз ылғал жағдайында тамақтану және ұрықтандыру мәселелері нашар зерттелген, осыған байланысты жасымқтың топырақ құнарлылығы деңгейіне қойылатын талаптарын зерттеу және топырақ құнарлылығын басқару әдістерін әзірлеу қажеттілігі туындайды.

2) диссертациялар тақырыбының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастырған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы;

- докторант г. Т. Абышеваның зерттеулері 2017-2020 жылдар аралығында "Каменка и Д" ЖШС шаруашылық субъектісімен "Ақмола облысы Сандықтау ауданы "Каменка и Д" ЖШС мысалында дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды өсірудің бейімделген технологияларын құру және енгізу" тақырыбында шарт шеңберінде жүргізілді. Климаттың

өзгеруі жағдайында дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды өсіру технологияларын зерделеу және дамыту ҚР Агроөнеркәсіптік кешені саласындағы басым бағыттар болып табылады.

- докторант Курбанбаев А.И. 2016-2019 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің № AP05131226 гранттық қаржыландыру ғылыми жобасы аясында «Шабындық және жайылымдардағы фитоценоздардың сукцессиялық процестерін басқару әдістерін әзірлеу және Солтүстік Қазақстанның құрғақ дала аймағында олардың өнімділігінің тұрақтылығын арттыру». Жоба шеңберінде табиғи фитоценоздарға зерттеулер жүргізілді және бір жылдық жемшөп дақылдарының дақылдары қалыптастырылды, бұл ретте құрғақ дала аймағы жағдайында жоғары сапалы жемшөп алу үшін жемшөп дақылдарын өсіру технологиясының элементтерін зерделеу жүргізілді, бұл ҚР Агроөнеркәсіптік кешені саласында, оның ішінде жемшөп өндіру және шабындық шаруашылығы бағыты бойынша басым бағыттар болып табылады.

- докторант Жанзаков Б.Ж. 2018-2021 жылдар кезеңінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитетінің гранттық қаржыландыру бағдарламасы аясында: № AP05133069 «Өнімділікті жүзеге асыру әдістерін әзірлеу және енгізу» жобасы бойынша жүзеге асырылды. топырақтың агрохимиялық қасиеттерінің оңтайлы параметрлерін және оларға қол жеткізу жолдарын анықтау, астық өндірісін әртараптандыру жағдайында олардың бәсекеге қабілеттілігін арттыруды қамтамасыз ету негізінде Қазақстанның құрғақ дала аймағы үшін перспективалы жасымдық сорттарының әлеуеті» № AP0118RK00919, 2018-2020ж.ж.

3) диссертация нәтижелерін тәжірибелік қызметке енгізу деңгейін талдау.

-жүргізілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері бойынша Г. Т. Абышева Солтүстік Қазақстанның қара жер аймақтарында саңырауқұлақтарды себу мерзімдерінің оңтайлы параметрлері және биологиялық, химиялық препараттардың зиянкестер ауруларының таралуына және тұқым өнімдерінің қалыптасуына әсері анықталды, агротехникалық және биологиялық шаралар негізделді, өндіріске ұсыныстар мен ғылыми мақалалар дайындалды, конференцияларда баяндамалар жасалды. Абышева Г. Т. әр түрлі себу мерзімдеріне байланысты Арыш дақылдарының фитосанитариялық жай-күйіне мониторинг жүргізілді, мәдениеттің негізгі аурулары мен зиянкестерінің түрлік құрамын, олардың дамуы мен таралуын айқындау; Арыш өсімдіктерінің өсу және даму ерекшеліктері айқындалды; мәдениеттің өсу-даму сатысында әртүрлі биологиялық және химиялық препараттарды қолдану есебінен патогендер мен зиянкестердің зияндылығын төмендету мүмкіндігі зерделенді; өнімділік элементтері зерттелді. Зімбірдің құрылымы және биологиялық, химиялық препараттарға және себу мерзіміне байланысты нақты тұқым өнімінің қалыптасуы; зерттеу нұсқаларына байланысты дала саңырауқұлақтарының экономикалық тиімділігі есептеліп, өндіріс бойынша ұсыныстар берілген.- жүргізілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері бойынша Г.Т. Абышева Солтүстік Қазақстанның қара жер аймақтарында Арыш себу мерзімдерінің оңтайлы параметрлері және биологиялық, химиялық препараттардың зиянкестер ауруларының таралуына және тұқым өнімдерінің қалыптасуына әсері анықталды, агротехникалық және биологиялық шаралар негізделді, өндіріске ұсыныстар мен ғылыми мақалалар дайындалды, конференцияларда баяндамалар жасалды.

-жүргізілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері бойынша А. и. Құрбанбаева мал шаруашылықтарында өсірудің жетілдірілген технологиясының элементтерін пайдалана отырып, жылдық дақылдар мен олардың қоспаларын өсірудің арқасында жануарларды азықтандыру үшін тағамдық құндылығы бойынша оңтайлы әр түрлі жем түрлерін (жасыл жем, пішен, түйіршіктелген жем) алуға мүмкіндік туады. Бұл зерттеулер жыл сайынғы жемшөп дақылдарын және олардың қоспаларын басқа аймақтарда өсірудің жетілдірілген технологиясының элементтерін қолдануға мүмкіндік береді. Қазақстанның құрғақ дала аймағында дақылдарды өсіру жөніндегі агротехникалық іс-шаралар кешенінің (бір жылдық жемшөп дақылдарының түрлері, егу және шабу

мерзімдері) және агрометеорологиялық жағдайлардың таза түрдегі және егіс қоспалары түріндегі дақылдардың өсуі мен дамуына, өмір сүру кезеңдерінің ұзақтығына, дақылдардың өнімді құрылымы элементтерінің қалыптасуына және өнімділік деңгейіне әсері зерттелді. Егіс және шабу мерзімдерінің таза түрінде және егіс қоспалары түрінде егілген бір жылдық жемшөп дақылдарының өнімділігіне әсері анықталды, таза түрінде және егіс қоспалары түрінде егілген бір жылдық жемшөп дақылдарынан алынған көк балауыз бен шөптің химиялық құрамы мен тағамдық құндылығы, сондай-ақ олардан дайындалған түйіршіктелген мал азығы, Солтүстік Қазақстанның құрғақ дала аймағы жағдайында таза түрдегі және егістік қоспалар түріндегі жылдық жемшөп дақылдарын өсірудің экономикалық және биоэнергетикалық тиімділігіне бағалау жүргізілді және олардан түйіршіктелген жемшөп дайындалды.

- ізденуші Б. ж. Жанзақовтың зерттеулерінің нәтижесінде Солтүстік Қазақстан жағдайлары үшін ең перспективалы жасымық сорттары анықталды. Зерттеу нәтижелері бойынша жасымықтың әртүрлі сорттарының биологиялық ерекшеліктері анықталды- олардың минералды қоректену жағдайларына қойылатын талаптары; жасымықтың максималды өнімділігін қалыптастыруды қамтамасыз ететін топырақтағы қоректік заттардың оңтайлы деңгейлері; жасымық сорттарының әлеуетті өнімділігін жүзеге асыруға кепілдік беретін топырақ құнарлылығын басқару әдістері. Топырақ құнарлылығын басқару әдістемесі әзірленді және тамақтануды оңтайландыру жасымық сорттарына өз әлеуетін іске асыруға мүмкіндік береді, бұл отандық ауыл шаруашылығы өндірушілерінің экономикалық әл-ауқаты мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал етеді. Зерттеулер нәтижесінде Жасымық үшін топырақтың негізгі қоректендіру элементтерімен қамтамасыз етілуінің оңтайлы деңгейлері белгіленді, ал оларға қол жеткізудің ұсынылатын тәсілдері Қостанай облысы, Арқалық ауданындағы "Алтай Құрылыс НС" ЖШС егістіктерінде жасымық өсіру кезінде қолданылады.

5. Ресми рецензенттердің жұмысын талдау (сапасыз пікірлер мысалдарымен)

Диссертациялық жұмыстар бойынша ресми рецензенттер диссертациялық Кеңестің отырыстарында бекітілді-бұл докторанттарды зерттеу саласындағы басылымдардың жеткілікті саны, ғылыми бюджеттік бағдарламаларға қатысу тәжірибесі бар жетекші отандық ғалымдар.

Ұсынылған жазбаша Пікірлер диссертациялық Кеңес туралы Үлгілік ереженің талаптарына сәйкес дайындалды және онда докторанттың зерттеулеріне объективті баға берілді және тиісті мамандық бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру мүмкіндігі туралы шешім шығарылды. Осылайша, ресми рецензенттердің жұмысы қойылған талаптарға сай болды. Сапасыз пікірлер болған жоқ. Төменде 2023 жылы бекітілген ресми шолушылардың тізімі берілген.

2023 жылы бекітілген ресми рецензенттер тізімі.

Докторанттың аты-жөні	Ресми рецензенттің Т. А. Ә.	Ғылыми дәрежесі, лауазымы, жұмыс орны	Ресми рецензентті бекітудің негіздемесі
1	2	3	4
Абышева Гаухаргас Танибергеновна	Амангелдіқызы Зәмзәгүл	«Өсімдіктерді қорғау және карантин» мамандығы бойынша философия докторы (PhD), доцент м.а., Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті. Жәңгір хан, Орал қ.	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері туралы 2023 жылғы 16 маусымдағы № 225-Н бұйрығы.
	Маденова Айгуль Калихожаевна	Философия ғылымдарының докторы (PhD), жетекші ғылыми қызметкер,	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері

		өсімдіктердің микроклондық көбеюі зертханасы, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Алматы қ.	туралы 2023 жылғы 16 маусымдағы № 225-Н бұйрығы.
Курбанбаев Алмас Измуратович	Байдалин Марден Ерсаинович	доктор философии (PhD) по специальности «Агрономия», Кокшетауский университет им. Ш.Уалиханова, г. Кокшетау	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері туралы 2023 жылғы 16 маусымдағы № 225-Н бұйрығы.
	Тауенов Ибадулла Айгалиевич	Ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университетінің доценті, Қызылорда қ.	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері туралы 2023 жылғы 16 маусымдағы № 225-Н бұйрығы.
Жанзаков Бахтияр Жетписпаевич	Саттыбаева Зейнегуль Джумабековна	Топырақтану және агрохимия мамандығы бойынша ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, профессор, Көкшетау университеті. Ш. Уәлиханова, Көкшетау қаласы	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері туралы 2023 жылғы 13 қыркүйектегі № 333-Н бұйрығы.
	Рамазанова Раушан Хамзаевна	Топырақтану және агрохимия мамандығы бойынша ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, доцент, "Топырақтану және агрохимия ғылыми - зерттеу институты" ЖШС Басқарма төрағасы. Успанова", Алматы қ.	С.Сейфуллинатындағы ҚАТИУ қызметінің негізгі мәселелері туралы 2023 жылғы 13 қыркүйектегі № 333-Н бұйрығы.

4. Ғылыми кадрлар даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар.

Докторантураны бітірген ізденушілермен, олардың ғылыми кеңесшілері арқылы, қорғауға уақтылы шығуды ұйымдастыру мақсатында не оқу аяқталғаннан кейін екі жыл ішінде жұмыс жүргізу қажет. Докторанттар көп дәрежеде қаржыландырылатын ғылыми жобаларды іске асыруға тартылады, олардың күтілетін нәтижелері "білім алушыны даярлау" туралы мәлімделеді, тиісінше диссертацияны қорғаудағы жауапкершілік дәрежесі білім алушыда да, ғылыми жетекшілерді де жоғары болды.

5. Кадрларды даярлау бағыттары бөлінісінде философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежелерін алуға арналған диссертациялар саны:

1) қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 3 дайындық бағыттары бойынша 6D081100 – "Өсімдіктерді қорғау және карантин", 6D080100 – "Агрономия", 6D080800 "Топырақтану және агрохимия".

2) қараудан алынған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0;

- 3) рецензенттердің теріс пікірлері алынған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0;
- 4) қорғау нәтижелері бойынша теріс шешімі бар диссертациялар (соның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0;
- 5) қайта қарауға бағытталған диссертациялар (соның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0;
- 6) қайта қорғауға бағытталған диссертациялар (соның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары) – 0.

Диссертациялық кеңестің
төрайымы

Сарсекова Дани Нургисаевна

Диссертациялық кеңестің
ғылыми хатшысы

Байтеленова Алия Аскеровна

М.О.
күні 04.01.2024 ж.

“С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық
зерттеу университеті” коммерциялық емес
акционерлік қоғамы

А.Н. Сарсекова және

А.А. Байтеленова қолын растаймын:

Ғалым - хатшы

А.А. Байтеленова

